הגדה של פסח, מהדורת קורן מעוטרת The Koren Illustrated Pesaḥ Haggada

הוצאת קורן ירושלים

מצות עשה שלתורה לספר בנסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים 5,5-חמשה עשר בניסו שנאמר זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים כמו שנאמר זכור את יום השבת ומנין שבליל חמשה עשר תלמוד לומר והגדת לבנך ביום ההוא וגו'

רמב"ם, הלכות חמץ ומצה, פרק ז

2010 הגדה של פסח, מהדורת קורן מעוטרת, עברית־אנגלית, The Koren Illustrated Pesah Haggada, Hebrew–English Edition, 2010

> 91040 הוצאת קורן ירושלים בע"מ, ת.ד. 4044, ירושלים 02-6330534 פקם: 02-6330533 טלי: Koren Publishers Jerusalem Ltd. POB 4044, Jerusalem 91040, ISRAEL

Tel: 972.2.633.0533 Fax: 972.2.633.0534 P.O. Box 8531, New Milford, CT 06776-8531, USA

www.korenpub.com

© הזכויות על גופן קורן שמורות להוצאת קורן ירושלים בע"מ, 1962, 2010 התרגום לאנגלית ע"י פרופ' הרולד פיש © 2010 קורן ירושלים בע"מ.

Koren Tanakh Font Copyright © 1962, 2010 Koren Publishers Jerusalem Ltd. Koren Siddur Font and Text Design Copyright © 1981, 2010 Koren Publishers Jerusalem Ltd. English translation by Prof. Harold Fisch © 2010 Koren Publishers Jerusalem Ltd.

תודתנו למוויאון ישראל עבור האיורים מהגדת ארנה מיכאל, גרמניה, 1400, בקירוב אוסף מוויאון ישראל, ירושלים

> Our thanks to the Israel Museum for the illustrations from the Erna Michael Haggada, Germany, 1400, Israel Museum Collection, Jerusalem.

בהפקת ספר זה הושקעו משאבים רבים, והעתקה ללא אישור תיחשב ל"גניבת דעת" ולהפרת חוק זכויות יוצרים. אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר, כולל השימוש בגופן קורן – כל חלק שהוא מן החומר שבספר זה. שימוש מסחרי או אישי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהנו"ל.

Considerable research and expense has gone into the creation of this Haggada, and unauthorized copying may be considered *geneivat da'at* as well as a breach of Copyright law. No part of this Haggada (content or design, including use of the Koren typefaces) may be reproduced in any format, including photocopies, for either personal or institutional use without the prior written authorization of the Publisher. The sole exception is brief quotations by a reviewer for purposes of written reviews in recognized newspapers, magazines or internet commentaries.

Printed in Israel 2010 נדפס בישראל

בריכה קשה: מסת"ב 4-101-41 Aardcover: ISBN 978-965-301-101-4 Paperback: ISBN 978-965-301-338-4 כריכה רכה: מסת"ב

ביעור חמץ

אור לארבעה עשר ניסן (ואם חל בשבת – אור לשלושה עשר) בודקין את החמץ לאור הנר. לפני הבדיקה מברכים:

> בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֵלֶךְ הָעוֹלָם אֱשֵׁר קִדְּשֵׁנוּ בִּמִצוֹתַיוֹ וִצְנֵנוּ עַל בִּעוּר חַמֵץ.

> > אחר הבדיקה אומרים:

בֶּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִבָּא בִּרְשׁוּתִי דְּלָא חֲמִתֵּה וּדְלָא בִעַרְתֵּה לִבְטִיל וְלָהֶוֵי הָפְּמֵר בִּעַפָּרָא דָאָרעָא.

ערב פסח שחרית, בשעה החמישית של היום, שורפים את החמץ ואחר כך אומרים:

בֶּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִבָּא בְרְשׁוּתִי דַּחֲמָתֵה וּדְלָא חֲמִתֵּה, דְּבִעַרְתֵּה וּדְלָא בִעַרְתֵּה לִבְטִיל וְלֶהֶוֵי הָפְמֵר בִּעַבָּרֵא דָאָרָעָא.

עירוב תבשילין

בחוץ לארץ, אם חל ערב פסח ביום הרביעי, עושים עירוב תבשילין. נוטלים מצה ותבשיל ואומרים:

בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם אֱשֵׁר קִדְשֵׁנוּ בִּמִּצְוֹתִיו וְצֵוָנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב.

פְּדֵן עֵרוּבָא יְהֵא שְׁרֵא לֶנָא לְמֵיפֵא וּלְבַשְּׁלָא יֹלְאֵטְמָנָא וּלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וּלְמֶעְבַּד כָּל צְרְכָּנָא מִיוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא לֵנוּ וּלְכָל יִשְׁרָאֵל הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת.

SEARCH FOR HAMETZ

On the night before Pesaḥ (Thursday night if Pesaḥ falls on Motza'ei Shabbat), a search for ḥametz is made in the house, customarily by candlelight. Before beginning the search, make the following blessing:

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who has made us holy through His commandments, and has commanded us about the removal of leaven.

After the search, say:

May all hametz or leaven that is in my possession which I have not seen or removed, be annulled and deemed like the dust of the earth.

On the following morning, after burning the hametz, say:

May all hametz or leaven that is in my possession, whether I have seen it or not, whether I have removed it or not, be annulled and deemed like the dust of the earth.

ERUV TAVSHILIN

It is not permitted to cook for Shabbat when a Yom Tov falls on Thursday or Friday unless an Eruv Tavshilin has been made prior to the Yom Tov. This is done by taking a piece of matza together with a boiled egg or some cooked food to be used on Shabbat. While holding them, say the following:

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who has made us holy through His commandments, and has commanded us about the mitzva of Eruv.

By this Eruv may we be permitted to bake, cook, insulate food, light a flame and do everything necessary on the festival for the sake of the Sabbath, for us and for all Jews living in this city.

קדש / ורחץ / כרפס / יחץ מגיד / רחצה / מוציא מצה מרור / כורך / שלחן עורך צפון / ברך / הלל / נרצה

The program for the evening is announced beforehand in the following form:

KIDDUSH
WASHING THE HANDS
KARPAS
DIVIDING THE MATZA
TELLING THE STORY
WASHING THE HANDS
BLESSING OVER MATZA
EATING THE BITTER HERB
THE BITTER SANDWICH
THE FESTIVE MEAL
EATING THE AFIKOMAN
GRACE AFTER MEALS
HALLEL
CONCLUSION

קערת הסדר THE SEDER PLATE

THE EGG

זרוע

THE BITTER HERB

THE HAROSET

חזרת

THE MAROR FOR THE SANDWICH

מוזגים כוס ראשון, נוטלו ביד ימינו ומקדש (בשבת מוסיפים את המילים בסוגריים):

הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס ראשון של ארבע כוסות. לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל.

בראשית א

(בלחש: ויהי־ערב ויהי־בקר

יוֹם הַשִּשִׁי: וַיְכְּלוֹ הַשְּׁמֵיִם וְהָאֶרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתוּ אֲשֶׁר בּרְאשׁתּבּ עָשֶׁה, וַיִּשְׁבֹּת בִּיּוֹם הַשְּׁבִּתִי מִבְּּל-מְלַאכְתוּ אֲשֶׁר עָשָׁה: וַיְבֶרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּקְדָּשׁ אֹתוֹ, כִּי בוֹ שָׁבַת מִבָּל־מַלָאכִתוֹ, אֲשֵׁר־בַּרָא אֱלֹהִים, לַעֲשׁוֹת.)

סברי מרנן

בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶּן.
בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, צֵּשֶׁר בְּחַר
בָּנוּ מִבְּל עָם, וְרוֹמְמֻנוּ מִבְּל לָשׁוֹן, וְקִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתִיוּ
וֹחָמוֹעֲדִים לְשִׁמְחָה, חַגִּים וּוְמֵנִים לְשָׁשׁוֹן, אֶת וֹם (הַשֵּׁבָּת הְשֶׁה וְאֶת יוֹם) חַג הַמֵּצוֹת הַזֶּה וֹם (הַשֵּׁבָּת הַיָּה וְאֶת יוֹם) חַג הַמֵּצוֹת הַזֶּה וְמֶת הַיָּבְ הְשִׁתוֹן הַנְּמְלְּא קֹדֶשׁ בִּנוּ בְּחַרְתְנוּ (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ בְּנוּ בְּחַרְתְנוּ (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ בְּנוּ בְּחַרְתְּנוּ (בְּאַהָבְה) מִקְרָא קֹדֶשׁ בְּנוּ בְּחַרְתְּנוּ וְשְׁבָּתְוֹ הְנִימְלְהָנוּ בְּבְשְׁהְ וֹמוֹעֲדִי קְדְשֶׁבְּת וְשְׁבָּת)
וִמְל הָמְבִי יְבְּרְשְׁלוֹן הִנְחַלְּתְנוּ בְּשְׁמִחְה וּבְשָׁשוֹן הִנְחַלְתְנוּ.
בְּתוֹךְ אַתָּה יהוה, מְקַבִּשׁ (הַשָּׁבְּיוֹן הִנְחַלְתְנוּ.

KIDDUSH The first cup of wine is poured. Lift the cup with the right hand and say the following (on Shabbat, add the words in parentheses):

I am hereby prepared and ready to fulfill the commandment of the first of the four cups. For the sake of the unification of the Holy One, blessed be He, and His Divine Presence, through that which is hidden and concealed, in the name of all Israel.

(*Quietly:* And there was evening and there was morning — Gen. 1 the sixth day. And the heavens and the earth were finished, and all their host. Gen. 2 And by the seventh day God ended His work which He had done; and He rested on the seventh day from all His work which He had done. And God blessed the seventh day and sanctified it, because on it He rested from all His work which God had created and done.)

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who creates the produce of the vine.

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who has chosen us from all peoples, and has raised us above all tongues, and has sanctified us with His commandments. And You have given us, O LORD our God, in love, (Sabbaths for rest, and) appointed times for rejoicing, festivals and seasons for gladness, this (Sabbath day and this) Festival of Matzot, the season of our freedom, (in love,) a sacred gathering in memory

of the departure from Egypt. For You have chosen us, and have sanctified us from among all peoples, and have given us for our inheritance

(Your Sabbath and)

Your appointed holy times
(in love and favor,) in rejoicing and gladness.
Blessed are You, O LORD,
who sanctifies (the Sabbath and) Israel and the festivals.

בְּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ.

בְּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם הַמַּבְדִּיל בִּין קְדֶשׁ לְחֹל בִּין ישְׁרָאֵל לְעַמִּים בִּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בִּין קְדְשַׁת שַּבָּת לִקְדָשַׁת יוֹם טוֹב הִבְדֵּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קַדְּשְׁתָּ הִבְּדַלְתָּ וְקִדְשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדְשָּׁתֶךְ הִבְדַלְתָּ וְקִדְשְׁתָּ אֶת עַמְּדְ יִשְׂרָאֵל בִּקְדְשָּׁתֶךְ בָּרוּךְ אַתָּה יהוה הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ.

> בְּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֵיֵנוּ וְקִיְמֵנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לַוְמֵן הַיֶּה.

שותים בהסבת שמאל.

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who creates the light of the fire.

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who makes distinction between sacred and profane, between light and darkness, between Israel and other peoples, between the seventh day and the six days of labor.

You have made distinction between the sanctity of the Sabbath and the sanctity of a festival, and You have sanctified the seventh day from among the six days of toil.

You have distinguished and set apart Your people of Israel with Your own sanctity.

Blessed are You, O LORD, who makes distinction between holy and holy.

Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who has kept us in life, sustained us, and brought us safely to this season.

Drink while reclining to the left.

ורחץ מביאים לבעל הבית מים, נוטל ידיו ואינו מברך.

כרפס נוטל מן הכרפס פחות מכזית, טובלו במי מלח או בחומץ ומברך (מכוון לפטור בברכה זו גם את המרור):

> בָּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בורא פרי האדמה.

אוכלים בלי הסבה.

מחלק את המצה האמצעית לשני חלקים. יחץ מצפין את החלק הגדול לאפיקומן, . ומחזיר את החלק הקטן לבין שתי המצות השלמות.

WASHING THE HANDS Water is brought to the leader. The participants wash their hands but do not say a blessing.

A small quantity of radish, greens, or roots of parsley is dipped in salt water. **KARPAS** Say the following over the karpas, with the intent to include the maror in the blessing:

> Blessed are You, LORD our God, King of the Universe, who creates the produce of the soil.

> > Eat without reclining..

DIVIDING THE MATZA The middle matza is broken in two. The bigger portion is then hidden away to serve as the Afikoman with which the meal is later concluded.

The smaller portion is placed between the two whole matzot.

הנני מוכן ומזומן לקיים המצווה לספר ביציאת מצרים.

לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל.

I am hereby prepared and ready to fulfill the commandment of telling the story of the exodus from Egypt. For the sake of the unification of the Holy One, blessed be He, and His Divine Presence, through that which is hidden and concealed, in the name of all Israel,

TELLING THE STORY

During the recital of this paragraph the ke'ara (ritual dish) is held up and the middle matza is displayed to the company.

דִּי אֵכַלוּ אֵבָהָתַנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכָל, בְּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח הָשַׁתָּא הָכָא לַשָּׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְּׂרָאֵל ַהַשַּׁתַא עַבְדֵּי לַשָּׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין.

THIS

IS THE BREAD OF AFFLICTION

which our fathers did eat in the land of Egypt.

Let all who hunger come and eat.

Let all who are in need come and partake of the Pesah lamb!

This year we are here;

Next year – in the land of Israel!

This year we are slaves;

Next year – free men!

